

طرح دوره دروس نظری

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان
دانشکده پرستاری و مامایی شهید دکتر بهشتی رشت

نام و شماره درس مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری کد درس: ۱۲	تعداد واحد و نوع واحد (نظری / عملی) ۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی
رشته و مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد مامایی	مدت زمان ارائه درس نیم سال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳
دروس پیش نیاز ندارد	محل برگزاری دانشکده پرستاری و مامایی شهید دکتر بهشتی رشت روز و ساعت برگزاری کلاس: یکشنبه ۱۰-۸
مدرسان دکتر پروانه رضاسلطانی، خانم دکتر صدیقه پاک سرشت، آقای دکتر محمد عباسی	تلفن و روزهای تماس شنبه الی چهارشنبه ۰۹۱۱۳۳۹۱۰۸۸
آدرس ایمیل rezasoltani49@gmail.com	میزان واحد تدریس مدرس دکتر پروانه رضاسلطانی، ۶ جلسه خانم دکتر صدیقه پاک سرشت، ۶ جلسه آقای دکتر محمد عباسی کاکرودی، روان پزشک / متخصص اعصاب و روان، ۴ جلسه

توجه

این طرح دوره شامل اهداف کلی و اختصاصی، تقویم درس، نحوه تدریس، نحوه آرایه تکالیف و ارزشیابی مربوط به ۶ جلسه اینجانب پروانه رضاسلطانی در آرایه درس "مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری" ترم اول کارشناسی ارشد ناپیوسته مامایی ورودی مهر ۱۴۰۱ است. اهداف و تقویم مابقی درس مذکور توسط دیگر اساتید محترم اطلاع رسانی می شود.

معرفی مختصری در مورد درس

در طول این درس، دانشجویان با مفاهیم مشاوره و راهنمایی و مراحل، اصول و مهارت‌های مشاوره تخصصی در حوزه مامایی و بهداشت مادر و کودک و باروری آشنا می‌شوند. دانش و حوزه عملی تخصص مامایی و بهداشت باروری با مسأله تولید مثل انسان‌ها سر و کار دارد. هدف این رشته تحصیلی مامایی و بهداشت باروری با دیدگاه کلی‌نگر شامل بازیابی، حفظ و ارتقای سلامت و افزایش تندرستی زنان و مردان، زنان باردار و جنین وی از طریق آرایه با کیفیت منطبق بر اصول مربوط به مشاوره‌ی تخصصی مبتنی بر مشاوره روان‌شناختی در دوران پیش از بارداری با تأکید بر مشاوره باروری سالم و فرزندآوری؛ مشاوره دوران بارداری، حین زایمان، پس از زایمان و دوران شیردهی و نیز مشاوره طی مراحل حول و حوش یائسگی زنان است. ماماها و کارشناسان/متخصصان بهداشت باروری به عنوان عضوی کلیدی از اعضای تیم سلامت و یا به طور مستقل در مراکز زایمانی و مراکز خدمات جامع سلامت و مراکز آموزشی و درمانی، خدمات مذکور را در سطوح پیشگیری و در نقش‌های مشاوره‌ای با هدف ترویج زایمان طبیعی و ارتقای سلامت باروری زن؛ مادری ایمن؛ کاهش مرگ و میر و معلولیت مادران و ارتقای سلامت نوزاد، کودک و خانواده آرایه می‌نمایند.

در طی مراحل مشاوره در حیطه سلامت مادر و کودک از طریق هم‌کنشی بین آرایه‌دهنده خدمت و زن و خانواده وی تبادل اطلاعات صورت می‌گیرد و لذا با درک بهتر نیازهای زن و جامعه برای آرایه خدمت به ایشان، زمینه حمایت از ایشان در دریافت مراقبت بهتر در طی بارداری زایمان و دوره پس از زایمان برای خود و نوزاد/کودکش فراهم می‌شود. بدین ترتیب، زن و خانواده وی را قادر می‌سازد تا برای ارتقای سلامت خویش تصمیم‌گیرنده باشند و برنامه‌ای را در این خصوص طراحی و اقدام نمایند. در حقیقت، مشاوره تخصصی بهداشت باروری از طریق افزایش اعتماد زنان، خانواده و جامعه نسبت به امکانات موجود و خدمات و کارکنان متخصص در امر سلامت، رضایت جامعه از آرایه خدمات سلامت و مراقبتی مربوط را نیز به همراه دارد.

اهداف کلی درس

شناخت مفاهیم و اصول مشاوره و راهنمایی و تشخیص چگونگی کاربرد اصول و تکنیک‌های آن در رابطه با مسایل و مشکلات آموزشی، بهداشتی و درمانی مراجعان؛ نقش ماما در مشاوره و راهنمایی افراد خانواده در زمینه‌های مختلف آموزشی، بهداشتی، ژنتیکی و مسایل جنسی.

شرح درس

فراگیران ضمن آشنایی با مفاهیم و اصول مشاوره و راهنمایی در ارتباط با مسایل آموزشی، بهداشتی و درمانی با هماهنگی اساتید مربوط مهارت لازم را به کار خواهند گرفت.

اهداف اختصاصی درس

از دانشجویان/دستیار انتظار می‌رود در پایان دوره:

۱. مراحل، اصول، مهارت‌ها و بستر مشاوره را بر اساس دیاگرام سازمان بهداشت جهانی با استفاده از متن توصیفی در اسلایدهای مربوط تبیین کند.
۲. ارتباط بین اصول و مراحل مشاوره را بر اساس دیاگرام سازمان بهداشت جهانی در یک اسلاید نشان دهد.
۳. مشاوره تخصصی مربوط به ناهنجاری‌های جنینی و مسایل ژنتیکی مرتبط را با توجه به دستورالعمل‌های کشوری شرح دهد.
۴. مشاوره تخصصی پیش از بارداری را مبتنی بر اصول و مراحل مشاوره با بیان دغدغه‌های احتمالی زن و همسر وی در این دوران و یا سناریوی مربوط ارائه دهد.
۵. مشاوره تخصصی دوران بارداری را مبتنی بر اصول و مراحل مشاوره با بیان دغدغه‌های احتمالی مادر و همسر وی و یا سناریوی مربوط ارائه دهد.
۶. مشاوره تخصصی حین زایمان را مبتنی بر اصول و مراحل مشاوره با بیان دغدغه‌های احتمالی مادر و همسر وی و یا سناریوی مربوط ارائه دهد.
۷. مشاوره تخصصی پس از زایمان را مبتنی بر اصول و مراحل مشاوره با بیان دغدغه‌های احتمالی مادر در این دوران و یا سناریوی مربوط ارائه دهد.
۸. مشاوره تخصصی تغذیه با شیر مادر را مبتنی بر اصول و مراحل مشاوره با بیان دغدغه‌های احتمالی مادر و یا سناریوی مربوط ارائه دهد.
۹. مشاوره تخصصی یائسگی را مبتنی بر اصول و مراحل مشاوره با بیان دغدغه‌های احتمالی زن در این دوران و یا سناریوی مربوط ارائه دهد.

رویکردارائه‌درس

روش‌های یاددهی - یادگیری مبتنی بر رویکرد آموزشی انتخاب شده: تدریس حضوری با کاربری روش‌های سخنرانی تعاملی برنامه‌ریزی شده (پرسش و پاسخ، بحث گروهی و کوئیز کلاسی)، تدریس توسط هم‌تایان (Peer teaching)/ارائه مطالب و مباحث تعیین‌شده و سناریوها و مقالات مرتبط با موضوع مطرح شده توسط دانشجو و یادگیری مبتنی بر کار گروهی و تیمی و یا self-learning و role playing

۱۷ ساعت علمی

در مراکز مشاوره و مراکز خدمات جامع سلامت (مادر و کودک و خانواده) شامل تمرین کسب مهارت با کاربری مراحل، اصول و مهارت‌های مشاوره و راهنمایی تخصصی در خصوص سلامت باروری و مادر و کودک

جدول زمان‌بندی ارایه برنامه مشاوره و راهنمایی در مامایی و بهداشت باروری

نیم‌سال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲

روز و تاریخ	ساعت	موضوع جلسه	مدرس	عرصه آموزش
دوشنبه ۱۴۰۲/۷/۳	۸-۱۰	معارفه، معرفی درس، اهداف کلی و اختصاصی، رویکرد آموزشی، وظایف و انتظارات از دانشجویان، روش ارزشیابی مستمر و پایانی و تعیین تکالیف دانشجویان مبتنی بر طرح درس	دکتر پاک سرشت دکتر رضاسلطانی	کلاس حضوری
یکشنبه ۱۴۰۲/۷/۹	۸-۱۰	مراحل، اصول، مهارت‌ها و بستر مشاوره بر اساس دی‌گرام سازمان بهداشت جهانی	دکتر رضاسلطانی	کلاس حضوری
یکشنبه ۱۴۰۲/۷/۱۶	۸-۱۰	مشاوره تخصصی پیش از بارداری و مسائل مربوط به ناهنجاری‌های جنینی و ژنتیکی مرتبط	دکتر رضاسلطانی و ارایه دانشجو	کلاس حضوری
یکشنبه ۱۴۰۲/۷/۲۳	۸-۱۰	مشاوره تخصصی دوران بارداری مشاوره تخصصی حین زایمان	دکتر رضاسلطانی و ارایه دانشجو	کلاس حضوری
یکشنبه ۱۴۰۲/۷/۳۰	۸-۱۰	مشاوره تخصصی دوران پس از زایمان	دکتر رضاسلطانی و ارایه دانشجو	کلاس حضوری
یکشنبه ۱۴۰۲/۸/۷	۸-۱۰	مشاوره تخصصی تغذیه با شیر مادر در ۲ سال اول زندگی	دکتر رضاسلطانی و ارایه دانشجو	کلاس حضوری
یکشنبه ۱۴۰۲/۸/۱۴	۸-۱۰	مشاوره تخصصی یائسگی	دکتر رضاسلطانی و ارایه دانشجو	کلاس حضوری

منابع اصلی درس (عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس - در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به

عنوان منبع ضروری نباشد)

- ۱- شفیع آبادی، عبدا... فنون و روش‌های مشاوره، انتشارات ترمه.
- ۲- حسینی بیرجندی، سید مهدی. اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره، مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی.
- ۳- فریزر، دیان و کوپر، مارگار. درسنامه مامایی مایلز، ترجمه واثق، سیده فاطمه؛ توکل، زینب، طاهری، مهشید و مومنی موحد، زهره. انتشارات بشری.
- ۴- رنجبر، فهیمه و پاک گوهر، مینو. راهنمای کاربردی مشاوره و مراقبت‌های بهداشتی دختران نوجوان. انتشارات تیمورزاده
- ۵- خدایاری فرد، محمد. مشاوره مبانی روان‌شناختی. نشر یسپرون.
- ۶- فولادبند، فرحناز. گردآوری در واحد توسعه شبکه و ارتقای سلامت، مجموعه کتب آموزشی کارکنان بهداشتی و راهنمای مشاوره خانواده، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۱۳۹۱

7. World Health Organization (2013). A handbook for building skills counseling for maternal and newborn health care.

۸- و دیگر منابع معتبر روز

امکانات آموزشی (نظری)

- وایت بورد
- ویدیو پروژکتور
- بسته‌های خدمتی، دستورالعمل‌ها و پروتوکول‌های کشوری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

نحوه ارزشیابی دانشجو بازم مربوط به ارزشیابی:

الف) در طول ترم   ب) پایان دوره

نمره (درصد)	روش آزمون
۲ (۱۰)	حضور منظم و به موقع و مشارکت گروهی فعال در برنامه‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های کلاسی/ارزشیابی تکوینی
۸ (۴۰)	ارایه به موقع تکالیف محوله و فعالیت‌های کلاسی و گروهی/تعاملی و ارایه نمونه سناریوی مشاوره توسط دانشجو/ارزشیابی تکوینی
۱۰ (۵۰)	آزمون پایان ترم/ارزشیابی تراکمی (پایانی) - آزمون کتبی تشریحی/سؤالات تحلیلی
۲۰ (۱۰۰)	جمع

مقررات و انتظارات از دانشجو: (توسط گروه تعیین می‌گردد)

هر دانشجویی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی
- حضور منظم و به موقع و مشارکت گروهی فعال/تعاملی در فعالیت‌های کلاسی
- ارایه نمونه سناریوهای مشاوره مرتبط با موضوع تخصصی تعیین شده مبتنی بر اصول مشاوره و راهنمایی در بهداشت باروری و مادر و کودک
- ارایه تکالیف به موقع تعیین شده
- شرکت در آزمون پایان ترم